

VAS-ÉS FÉMMUNKÁS

Foia oficială a Uniunii Muncitorilor în Fer, Metal și Chimică din România || A româniilor vas, fém és vegyipari munkások országos szövetségének hivatalos közlönye

TELEFON: 4-50-13

Apare la 1 ale fiecărei luni // Megjelenik minden hó elsején
Redactor responsabil: RUSU SIMION

Redacția și Administrația:
BUCUREȘTI VI, STRADA CAZĂRMEI No. 11

Megpróbáltatások ideje

Nem pusztá szóbeszéd, a történelem lapjai igazolják, hogy a munkásosztály évszázados küzdelmek után érkezett el ahhoz az időponthoz, amikor saját érdekei szempontjából önálló, osztályjelleggel bíró politikai és gazdasági szervezkedés útjára lépett. Amíg a dolgozó néposztály ezt az utat megtette, amíg a modern munkásmozgalomnak csak a kezdetéhez eljuthatott, a történelem bizonyossága szerint, még több szenvedést és üldöztetést élt át és eredménytelenebbek voltak a szabadság iránti törekvései, mint a modern munkásmozgalom évtizedes küzdelmei során. A mai munkásmozgalmak korszakát megelőző elnyomott néposztály felszabadulási küzdelmeiből a legtöbb esetben nem domborodott ki az osztályöntudatból fakadó céltudatosság, hanem azok faji, rendi és nemzetiségi mezbe burkolva jelentkeztek. Az igazi cél mindig elsikkadt és a hozott áldozat más, a dolgozók érdekeitől elütő célok szolgálatában használdott el. A mindenkor uralkodóosztály, az ő politikai és gazdasági helyzeténél fogva megtalálta a módját, miként vezesse le a munkásosztálynak nyomorból fakadó elégtelenségét, úgy, hogy még abból is neki legyen haszna. És ha ez cselfogással, félvezetéssel nem sikerült, nem volt válogatós olyan eszközökben sem, amelyekkel erőszakkal elfojtsa az elégtelenedők tömegeit.

Az uralkodóosztálynak mindig akadtak szolgálatkész népbolondítói, a multban csakugy, mint napjainkban, akik hamis jelszavak segítségével a dolgozó tömegek érdekeit elárulták.

A modern munkásmozgalom vezetői azonban céltudatos és kimondottan az elnyomott osztályöntudatára alapítva, önállóan, a polgári világnézet figyelmen kívül hagyásával indították meg a ma már egész világot átfogó munkásmozgalmat, amely mozgalom olyan eredményeket teremtett a dolgozóosztály részére egy pár évtized alatt, mint amilyent azelőtt évszázadokon keresztül nem lehetett elérni, a legvéresebb és a legnagyobb emberáldozatok árán sem. Nem beszélünk e megállapításunkkal kapcsolatban arról, hogy a szakszervezeti és szocialista munkáspártok küzdelme teljes és lankadatlan munkájának felemelő eredménye, hogy a munkást ma már emberszámba veszik a társadalmi élet minden vonatkozásában. Van munkás beteg- és balesetbiztosítás, a munkaidő törvényesen szabályozva van és a különböző munkásvédítörvények egész sora védelmezi a dolgozók érdekeit. És ha mindezen szociális törvények előnyeit — úgy ahogy — a fasiszta államok munkásai ma élvezhetik, azt az illető országok *szocialista munkásmozgalma évtizedes vívmányainak köszönhetik*. Új vívmányokat az új rendszer sehol sem hozott, de a régieket mindenütt megnyirbálták.

A szociális törvények alkalmazása a kapitalizmus részére tehertélt jelent. Azonban ezt kénytelen-kelletlen csak elviselnék, de hogy az államvezetést és az ezzel járó — a munkás- és paraszttömegek javát szolgáló — rendszerváltozást megvalósítsák, ezt nem bírják elviselni. Már pedig az egyes országok munkásmozgalmának hatalmas előretörése ezt a veszélyt rejti magában, a kapitalisták legnagyobb félelmére. Ezért törnek tüzzel-vassal a szervezett munkásság ellen mindenütt, ahol még erre idejük és erejük van. Azonban a tömegek szelleme át van már az egész világon itatva a szabadság és a jobb sors iránti vágytól, amit ideig-óráig fel lehet ugyan tartóztatni, de

végző kifejlődésében megsemmisíteni nem lehet.

Az osztályharc alapján álló munkásmozgalom éppen napjainkban nem egy országban nagy megpróbáltatásoknak van kitéve. Az ellenfél támadása olyan nagy és erőteljes, hogy csak a legjobb szervezetség, a vezetést és taktikát illetően pedig az előrelátás, higgadt és komoly megfontolás elengedhetetlen szükségére annak, hogy a támadások hevét megtántorodás nélkül állhassák. Az elhirtelenkedésnek és a nagyotmondásnak most nincs itt az ideje, hanem a *céltudatos* cselekedetek és intézkedések kell vezessenek minden vezetésre hivatott munkástársat.

A szociáldemokrata munkásmozgalom nagy, szép és minden proletárlélek felemelő eredménydús multra tekinthet vissza. És az elért eredményekért drága árat fizetett a munkásság, amely eredményeket meg kell őrizni, meg kell védelmezni és nem szabad könnyelműen kockára tenni.

A munkásosztály az ő célkitűzése előrehaladásában ugyis sok hátrányt szenvedett, különösen azáltal, hogy nemcsak az ellenféllel szemben kellett a maga osztályharcát vívnia, hanem a bolsevista irányzat térhódítása következtében állandó testvérharcot is kellett folytatson. Ha a bolsevik demagógia nem bontotta volna meg a munkásság sorait az egész világon és így nálunk is, ma nem afelől kellene tanácskozni, hogyan védjük meg az elért eredményeket, a szerzett jogainkat, a még meglévő szabadságunk foszlányát, a demokrácia maradványait, hanem arról, hogy miként szerezzünk a meglévő jogaink mellé újakat. És még ma is, amikor már az események bizonyossága szerint, minden hangzatos jelszavuk dacára, a bolsevik taktika csődöt mondott, moszkvai utasításra ma is tovább folytatják áldatlan munkájukat.

Nálunk Romániában évekkal ezelőtt a kommunisták szakították szét a szakszervezeteket és ma a szakszervezeti egység jelszavával házalnak és közben kizárólag bolsevik pódiumnak akarják felhasználni a szakszervezeti helyiségeket. A pártunk és szakszervezeteink ténykedését a legsötétebb színben festik le a tömegek előtt, hogy így a munkások bizalmát megingassák a szociáldemokrata irányzatú mozgalommal szemben. Ez a cél vezérli őket és nem a szakszervezetek erőteljes kifejlődése.

Közel husz éven keresztül pergőtűszerű támadás és rágalomhadjárat folyt mozgalomunk

ellen, mert a demokrácia alapjára helyezkedtünk és mert minden párt- és szakszervezeti taktikánk a demokráciáért való küzdelemben nyilvánult meg. Hiszen tudatában voltunk annak, hogy a demokrácia gyülekezősi, szólás- és sajtószabadságot jelent, ami éltető ereje a modern munkásmozgalomnak. Hiábavaló volt a komoly intőszó a mi részünkről, kigonyolták és belerugtak a demokráciába. Ők a diktatúráért lelkesedtek, természetesen a maguk diktatúrájáért. Azonban a fegyver visszafelé is elsülhet, minthogy úgy is történt és ma az ő helytelen taktikájuk következtében egy jó néhány országban fasiszta diktatura van és nem proletárdiktatura, amit egy egységes munkásmozgalom annak idején, ha erőfeszítéssel is, de megakadályozhatott volna.

Románia belpolitikai helyzete új irányba terelődött az utóbbi időben. És az új helyzet talán a megpróbáltatások korszakát jelenti, ami nemcsak az általános munkásmozgalmat teszi tűzpróbára, hanem annak minden egyes tagját és vezetőjét.

Egész bizonyos, — minthogy már mutatkoznak annak előjelei, — hogy lesznek ápróféták, mondvacsinált bátrak és szájhősök, felelőtlen tanácsadók. Soha senki által nem ismert bal- és jobbszélsők és lesznek, akik úgy gondolják, hogy a zavarosban halászhathatnak. Azonban az öntudatos szervezett munkásság meg kell őrizze nyugodt és higgadt józan gondolkodását, nem szabad hitelt adjon a könnyen beszélőknek, sem az álhősöknek, sem pedig a sokat ígérő demagógoknak.

A vezető elvtársak és szaktársak feladata, hogy kétszeres gondossággal teljesítsék a rájuk bízott feladatokat. Ne feledjék, hogy nehéz idők egész embereket igényelnek. Pillanatnyi meggondolatlanságok hatása alatti cselekedetek helyrehozhatatlan következményekkel járhatnak. Nem a céltudatos, bátor és határozott fellépés korlátozásáról van szó, csupán arról, hogy mely lépések, intézkedések és elhatározások a munkásság érdekében valók. Amíg tehát egy lépést teszünk, azt kétszer is meg kell gondolni, hogy mi lesz annak a következménye, jó-e, vagy káros. Végül pedig a tagok és vezetők közötti kölcsönös bizalom kell legyen az a kapocs, amely elszakíthatatlanul egybefűzi a szervezett munkásságot. A kölcsönös bizalom, a szolidaritás, a testvéri szeretet és megértés sok igazságos ügyet vitt már győzelemre és ha ez az elv vezérel cselekedeteinkben, úgy minden bizonnyal a megpróbáltatások korszakából Románia szervezett munkássága győzelmesen kerül ki.

A kollektivszerződésekről

A szakszervezeti mozgalom vívmányai közül a legfontosabb a *kollektivszerződés*, amelynek kötésénél az az elv nyilvánul meg, hogy egy munkás egymagában képtelen fölvenni a harcot a profitéhes kapitalistával szemben és ezért gyáranként, helyiségenként, kerületenként, sőt országosan kötnek az egyes iparágak munkásai kollektivszerződéseket, már amennyire azt a munkáltatók és a munkások szervezett-ségi erőviszonyai megengedik.

Abszolút jó kollektivszerződést a kapitalista társadalmi rendszerben elképzelni nem lehet, mert hiszen a termelés hasznából jó nagy részt mindig a profit céljára visszatartanak a tőkésék, amit a polgári közgazdászok „tisztes haszon”-nak szoktak nevezni. E „tisztes haszon” biztosítására szervezkedtek

a munkáltatók és a legtisztességtelenebb módon minden eszközt felhasználnak úgy a bértárgyalások folyamata, valamint a bérharcok ideje alatt, hogy a profitjuk minél nagyobb legyen, más szóval, hogy munkásaiknak minél kevesebb bért fizessenek.

A munkabérek nagyságára a gyárak mérlegei nagyon kevés befolyással vannak, mert rendszerint éppen a legnagyobb profitra dolgozó gyárak zárkoznak el legjobban a munkabérek emelésétől. Erre készíteti őket első-sorban a magas profit biztosításának érdeke, másodsorban pedig a tőkés társaságokkal szemben való szolidaritás, hogy — mint mondják — a „kevésbé jövedelmező” gyárak életképességét is biztosítsák.

Országunkban a gazdasági helyzetnek az

utolsó években történt fellendülése dacára, a dolgozó rétegek életviszonyai semmit sem javultak, sőt azt mondhatjuk, hogy rosszabbodtak, mert különösen az *elsőrendű közszükségleti és élelmicikkek drágultak meg* a legnagyobb mértékben. Ez a tény készteti a munkásságot mindenütt arra, hogy a kollektív-szerződések megújítása alkalmával olymértű béremelést kérjen, ami ha utólagosan is, de valamennyire megközelíti a munkabérek az időközben beállott drágulás arányában.

Kevés helyen, vagy talán sehol sem sikerül a drágaság emelkedése arányában biztosítani a bérek emelését is, ami oda vezet, hogy minden kollektív-szerződés megújítása alkalmával a munkásnak kérnie kell az elmaradt százalékokat, sőt harcolnia kell azokért, nem beszélve arról, hogy a munkásság természetesen állandó törekvése az életszínvonal megjavítása is, ami szintén szükségessé teszi a béremelés követelésének beállítását. A jól szervezett munkálatok azonban minden báni fizetésjavításból *elvi kérdést* csinálnak és csak hosszú és nehéz bértárgyalások, sőt bérharcok után adnak annyit, amennyit a munkásság szervezetének ereje ki tud csikarni. *Tehát a jó szerződésnek titka abban rejlik, hogy szervezethez és ellenállás tekintetében melyik fél erősebb.*

Nálunk országos viszonylatban jelentékeny eltérések vannak a munkabérekben, még ott is, ahol kollektív-szerződések vannak, mert

mindenütt a szervezethez erején mult, hogy mennyit sikerült elérni. De még sokkal nagyobb eltérések vannak a fizetésekben, ha a szervezeten és kollektív-szerződés nélkül dolgozó gyárak munkásainak fizetését is tekintjük. Ilyen helyeken egy pár munkás árulkodása, vagy hízlgése, vagy jobb szaktudása révén magas munkabérhez jut ugyan, de a nagy tömeg gyalázatosan alacsony munkabéreket kap.

Elmondhatjuk, hogy kollektív-szerződés esetén az egy gyárban levő munkabérek között nincs olyan óriási nagy eltérés, nincs olyan nagy maximum, de a minimum sem olyan alacsony, mint a kollektív-szerződés nélküli helyeken. *Az átlagos fizetés azonban mindig jóval nagyobb ott, ahol kollektív-szerződés van és ezenkívül a fizetéses szabadság, a túlórák szabályozása és egyéb elvi megállapodások is a munkásság javára szolgálnak.*

Szövetségünk minden kollektív-szerződés kötésénél a munkabérek emelésével, a fizetéses szabadság megvalósításával és az akkordmunkások részére órabér biztosítással és a túlóraszázalék emelésével igyekezett olyan kollektív-szerződéseket kötni, ami védelmezi a munkások érdekeit a féktelen kapitalista kizsákmányolással szemben. Nem a szövetségen, hanem a helyi szakszervezetek gyöngeségén és a munkástömegek szocialista öntudatának hiányán mult, hogy e téren még igen sokat kell küzdenünk tagjaink gazdasági védelme érdekében.

Tömörítsük erőnket a szakszervezetbe

Amíg a kapitalista termelési és társadalmi rend fennáll, addig a munkásosztály gazdasági és politikai szervezkedése életbevágó kérdés. Gazdasági téren a szakszervezetbe való tömörülés, a *szervezkedés* képezi az egyetlen lehetőséget a munkásosztálynak arra, hogy legalább részben védekezzen a határtalan és embertelen kapitalista kizsákmányolás ellen. A szakszervezetek tehát, mint a munkásosztály gazdasági érdekeit képviselő intézmények, rendkívül fontos szerepet töltenek be ebben a társadalmi rendben, emberré teszik az embert, osztályöntudatosá nevelik a munkást, fokozzák a munkás életigényeit és ezzel egy magasabb életstandard kiharcolására serkentik. Minden vasmunkásnak egyéni és családi érdekében áll, hogy beletartozzon abba a nagy vasascsaládba, amelyet „Romániai Vasmunkás Szövetség”-nek nevezünk. A vasmunkás életkörülményei mind a szervezkedés mellett szólnak. És mégis számtalan vasmunkás, ezrekre menő tömegek nem szervezkednek. Viselik inkább a nyomorúságukkal járó minden kinszenvedést, semhogy a szervezett munkások taborát erősítsék. És vajjon miért? Van ennek több oka. A szervezeten munkás benső énjében nagyobb mértékben érvényesül az egyéni, mint a kollektív ösztön. Egyéni uton akar magának a szervezeten munkás jobb helyzetet teremteni és mellékes az ő szempontjából a többi munkástársainak anyagi és szociális helyzete. Tehát csak ő éljen és boldoguljon, még akkor is, ha ez a boldogulás az összesség érdekében a rovására megy. A mester vagy mérnök megveregeti a vállát és ez a hízlgés jobban esik neki, mint a béremelés. A szervezeten munkás vagy nem ismeri, vagy pedig helytelenül ismeri fel a kapitalizmus termelési rendszeréből fakadó kiszípolozás körülményeit és ezért e körülmények elleni védekező eszközöket sem sokra becsüli. Nem szervezkedik azért sem, mert a szakszervezetben nem ismeri fel azt az eszközt, amelynek segítségével a sorsán közvetlenül és hirtelen enyhíteni vagy javítani tudna. Változást óhajtaná ugyan életének jobbrafordulása tekintetében, de ezt a változást úgy szeretné, hogy érette semmi áldozatot ne hozzon, hogy ez a változás, mint valami mágikus erő, valahonnan a felhők magasságából lepotyogjon a gyár területére és ott gyors tempóban jobbra változtassa az ő sorsát. Ha pedig ez nem történik meg, — minthogy nem is történetik meg, — akkor inkább lemond az élet minden reményéről, beletörődik a rab-szolgaságba és várja éveinek gyors lepergését, mint aki nem azért született, hogy éljen, hanem csupán azért, hogy meghaljon. *Ez a szervezeten munkástípus.* Minden idegszálában a kuli-öszön rejtőzködik.

A szervezkedés meggátolásának másik körülménye a terror. A szervezkedni akaró munkást egyszerűen elbocsájja a munkaadó.

E tekintetben a munkás nem talál még kellő védelmet a vele dolgozó munkástársainak szolidaritásában és ezért inkább lemond a szervezkedésről, semhogy magát kitegye a munkából való elbocsájtás következményeinek. Arról pedig, hogy a gyűlések keretében megfelelő felvilágosítást kapjon a munkás, ennek megakadályozásáról és lehetetlenné tételéről gondoskodnak a hivatalos minőséggel felruházott közegek. De hány számtalan akadály gördül még a szervezkedés útjába, mennyi roppant nehézséggel kell még megküzdeni, hogy utat törjön magának a szabadság felé, a boldogabb jövő irányában. Lehetetlen egy rövid cikk keretében kitérni mindazokra a mozzanatokra, amelyek a szervezkedést a maga előrehaladásában gátolják.

A szervezeten, öntudatlan és lelkiismerettel nem rendelkező munkástípus helyébe a szervezkedési és osztályöntudattal rendelkező munkástípust kell felszínre hozzuk. Azt a munkástípust, amelynek meggyőződése, szocialista tudása, kollektív ösztöne, kollektív szolidaritása és erkölce alkalmassá teszik őt a jövő felépítésére. Azt a munkástípust, aki a szervezetnek nem befizető automatája, hanem szocialista szellemmel telített katonája legyen. Azt a munkástípust, aki a magába szívott szocialista tudást tovább viszi a munkástársai és családja környezetébe, aki nem szégyenli azt, hogy ő szocialista, mert meggyőződése és hite, hogy a jövő társadalmi a szocializmus alapelvein épül fel. Azt a szocialista munkástípust, aki a szervezetben nemcsak a gyomor közvetlen érdekeinek kielégítőjét látja, hanem e határokon túlmenően egy magasabbrendűség talapzatának az alapkövét.

Ha szakszervezeteinkben ezt a munkástípust neveltük ki, akkor a munkásosztály boldogabb jövőjét építettük fel. Beágyaztuk a mozgalmat, rendeztük a medrét annak a folyamatnak, amely a természetes fejlődéssel párhuzamosan halad. Óriási jelentőséggel bír ez a kérdés, mert látjuk, hogy a szakszervezeteink keretében elhelyezkedett munkásoknak is még nagy utat kell megtenniük a szocialista osztályöntudat elnyeréséig. De még tovább menve, érdekes következtetésre jutunk; azt látjuk és tapasztaljuk, hogy a legbalszélőbb árnyalattal erősen szimpatizáló munkások is roppant szellemi szegénységben tengődnek.

Tömörítsük erőnket a szakszervezetben és indítsuk meg azt a nevelési folyamatot, amely előkészít bennünket a jövő nagy feladataira. Nemcsak szervezett munkások akarunk lenni, hanem *szervezett szocialista munkások*, akik fel tudjuk ismerni a társadalmi és osztály-

helyzetünket. A társadalmi és osztályhelyzet felismeréséből önként adódik a feladat: *küzdelem a végső felszabadulásért.* A zagyvaságot fel kell válna az értelmiség és ezzel munkásmozgalmunk tisztulási processzusa újabb fejezetet nyit meg. Ha azonban tiszta légkört kívánunk teremteni a szakszervezeti célokért küzdő tömegek gondolkodási és cselekvési módjában, nem kevésbé fontos a munkástömegek politikai tisztánlátásának a kérdése sem. Eppen ezért szükséges, hogy szakszervezeteinket minél nagyobb *szocialista tartalommal telítsük meg.* A szakszervezetben tömörült munkás megfelelő nevelés útján lassan szocialistává válik, megtanul szocialista módon gondolkodni, érezni és lelkesedni tud a szocializmus ügyéért, akár gazdasági, akár politikai vonatkozásban. Gondolkodásmódjában nagy változások állanak be. Megtanulja a munkástársait szeretni. Azt a krisztusi ígét: „szeresd felebarátodat, mint önmagadat” valóban és maradéktalanul betartja. Ilyen értelemben valóban érdemes élni. Harcos munkásmozgalmi napjaink tüzeinél kell a szervezeten munkásságnak is átadomulnia és beleolvadni a szervezett munkások küzdő taborába. *Ennek az ügynek érdekében, a szervezeten munkás megszervezéséért küzdjön és dolgozzon lakadatlanul minden szervezett munkás.*

Fritz Kummer

Amerikából érkezett az a megrázó hír, hogy Fritz Kummer szaktársunkat, a német testvérszövetség szaklapjának volt szerkesztőjét, mult év december 7-én Newyorkban egy autó halálra gázolta.

Fritz Kummer szaktársunkkal egy nemzetközi viszonylatban is nagyértékű élet szállt sirba. 1921-ben vette át a „Metallarbeiter-Zeitung”, a német vasmunkásszövetség szaklapjának szerkesztését. Rövid időn belül a német szaklap kiemelkedő értékűvé vált Európa szaklapjai között. Közgazdasági vonatkozású cikkei Európaszerte mindig nagy felhívást keltettek és cikkeiket nemcsak a szakszervezetek lapjai, hanem a polgári lapok is átvették. Szabadságidejét minden évben más országban töltötte. Az így szerzett tapasztalatait az általa írt „Eines Arbeiters Weltreise” című könyvében foglalta össze. Több-ször tette meg az utat Amerikába és tapasztalatait cikksorozatban bocsátotta az európai szövetségi szaklapok rendelkezésére.

A Hitler-uralom, mint a német szövetség többi vezetőit, őt is börtönbe vetette. Szabadsága után külföldre távozott. Néhány évig Brüsszelben tengette életét. 1936-ban úgy őt, mint feleségét, valamint 11 éves fiát megfosztották a német állampolgárságtól.

Az elmúlt év szeptember havában jóakarói támogatásával Amerikába utazott, hogy az ottani gazdasági és politikai viszonyokat tanulmányozza és az így összegyűjtött tapasztalatait az európai szaksajtó rendelkezésére bocsássa. E munkáját azonban tragikus halála megakasztotta.

Fritz Kummer Heinrichsben, Thüringiában született és a náciüldözés következtében, mint hazátlan német, 62 éves korában halt meg.

Halálát az egész világ vasmunkás szövetségei nagy megdöbbenéssel fogadták. Mély hódolattal és gyászborult szívvel gondolnak egy jobb sorsért harcoló testvér elmulására, amely gyászban mi, romániai vasmunkások is osztozva, Kummer szaktárs emlékéért kegyelettel fogjuk megőrizni.

Mennyi mezőgazdasági gép működik Romániában?

A földmívelésügyi minisztérium mezőgazdasági igazgatósága még a mult évben összeírta az egész országban található mezőgazdasági gépeket. A megyei mezőgazdasági hivatalok és a mezőgazdasági kamarák által közölt adatok szerint Romániában ma 72.542 vetőgép van, 68.189 aratógép kévekölszerkezettel, 18.128 egyszerű aratógép, 9217 cséplőgép, 27 arató és cséplőkombináció, 152.482 tengerimorzsológép, 154.203 tisztító és lapátológép (triör).

Ujból általános parlamenti választások előtt

A múlt év december 20-án megtartott általános parlamenti választások, nem hozták meg a liberális „Tătărescu” kormánynak azt az eredményt, amelynek segítségével Tătărescu, mint kormányfő továbbra is feláldozhatta volna magát az ország ügyeinek érdekében. Így ez a kormány kénytelen volt 4 évi kormányzás után ellenzékbe vonulni. Ugyanis a mi választó törvényünk rendelkezése alapján az a párt, amely az öszszavazatok 40%-át elnyeri, ajándékképpen megkapja a mandátumok felét, a megmaradó másik feléből pedig arányosan osztozkodik azokkal a pártokkal, amelyek országosan legalább 2% szavazatot nyertek.

A december 20-án lezajlott választások azt a különös meglepetést hozták, hogy egyetlen párt sem kapta meg a 40%-os szavazat arányt és ezért a mandátumok elosztása az eddigi kulcstól eltérően történt meg, vagyis minden párt szavazat százalékának arányában kapja meg mandátumait. Románia belpolitikai életében ez az első eset, amikor a kormánypárt nem érte el a megkövetelt 40%-ot és így érthető, hogy a közvélemény feszült érdeklődéssel várta az események bekövetkezését.

A liberálisok elvesztették a politikai harcot egyrészt azért, mert a 4 évi kormányzás következtében természetesen lemorzsolódott a népszerűségük, másrészt pedig azért, mert a széles paraszt és néprétegek gazdasági nyomora ezen időközben mélyült, s más valakit akart a nép, aki megváltsa őt ebből a gazdasági nyomorúságból.

Nem tudott egyetlen párt sem mandátumtöbbséget szerezni.

A december 20-iki választások számszerű eredménye a következő volt:

Párt	Kap. szav. sz.	% arány	Kész mand. száma
Liberális párt	1.103.353	35,92%	152
Nemzeti parasztpárt	626.612	20,40%	86
Mindent a Hazáért	478.378	15,58%	66
Nemzeti keresztény párt	281.167	9,15%	39
Magyar párt	136.139	4,43%	19
Liberális Gh. Brătianu	119.361	3,89%	16
Radikális parasztpárt	69.198	2,25%	9

A többi pártok, melyek között a szociáldemokrata párt is szerepel nem érték el országosan a két százalék szavazatarányt és a választási törvény alapján nem juthattak mandátumhoz. A komunisták feltétel nélkül támogatták a nemzeti parasztpártot azzal az ürüggyel, hogy a polgári demokráciát segíteni kell az előretörő fascizmussal szemben. Közben a választások alatt minden erejükkel

és minden becstelenségükkel támadták a szociáldemokrata pártot, azt a pártot, amely az önállóságát megőrizve az osztályharc szellemében indult a küzdelembe. Kissé kellemetlenül érezték magukat a komunisták amiatt, hogy az általuk feltétel nélkül támogatott nemzeti parasztpárt a „Zelea Codreanu“-féle fascista párttal szövöttek, azonban a két véglet között — a komunisták és fascisták között — végeredményben nincs nagy eltérés; mindkettő diktatúrát akar és elnyomást. Miért ne férhettek volna el tehát egy kalap alatt, amikor mind a két véglet közös cél elérésére törekszik.

A választások lezajlása után, a Tătărescu liberális kormány, miután a kormányzáshoz szükséges 40%-os szavazatarányt nem kapta meg beadta a lemondását. A közvélemény azt hitte, hogy a legerősebb ellenzéki párt, ez esetben a nemzeti parasztpárt lesz megbízva kormányt alakítani. Mihalache kapott ugyan kormányalakítási megbízást, de ez a megbízás olyan feltételekhez volt kötve, amelyek teljesítésére nem vállalkozhatott és így megbízását a királynak visszaadta.

Ezeknek a politikai eseményeknek a bekövetkezése után kapott megbízást Goga a nemzeti keresztény párt elnöke, hogy Cuzával az ismert antiszemita vezérrel egyetemben kormányt alakítson. Gogának sikerült megalkotni a kormányt a nemzeti parasztpártból és a Vajda pártjából kivált néhány pécenyesező segítségével, akik ebben a kormányban miniszteri tárcákat vállaltak. Az új kormány össze sem hívta már a választásokból kikerült új parlamentet, hanem dekrétumtörvénnyel feloszlatta és március 2-ára új választásokat írt ki. Az új választások megtartása előtt megtörténnek a községi és megyei valamint a szakkamarai választások és e választásokból kikerült tanácsok választják meg az őket megillető szenátorokat. A Goga kormány antiszemita programot fogadott el és ezzel a programmal gondolja, hogy el tudja hódítani a szavazatok 40 százalékát.

Nehéz küzdelem, jóslásokba bocsájtkozni nem lehet, de tény, hogy az ellenzéki pártok is erős felkészültséggel indulnak a küzdelembe. A szociáldemokrata párt, mint a romániai dolgozók osztályharc alapján álló pártja, végleges állást még nem foglalt, azonban valószínű, hogy valamely polgári demokratikus pártot fog támogatni az új választási küzdelemben.

pedig a csatlakozott nemzeti központok bő információt nyertek a helyzet miképp való állásáról.

A Romániai Országos Szaktanács is az orosz szakszervezetek felvétele ellen foglalt állást. A szaktanácsnak az a nézete, hogy az orosz szakszervezetek nem szabad szervezetek hanem állami kötelező intézmények amelyek a kormányok rendelkezéseinek vannak alávetve úgy amint Németországban és Olaszországban vannak. Azonban a Nemzetközi Szakszervezeti Internacionálé olyan szervezet amely csak szabad szervezeteket fogadhat fel a kebelébe.

E mellett, az orosz kormány és a bolsevik Internacionálé részéről vezetett szakszervezetek felvétele esetén, a szakszervezeti mozgalomban mindenütt csak zavar és nyugtalanság következne.

A német kormány korlátozza a vas és acél feldolgozásának lehetőségeit. A német kormány rendeletet adott ki, amelyben részletesen szabályozza a vas és acél felhasználásának lehetőségeit. A rendelet szerint, vasat és acélt nem lehet felhasználni olyan célokra, amelyek elkészítésénél pótlanyagok is megfellelőek. A rendelet részletesen felsorolja, hogy mit nem szabad vasból vagy acélból készíteni. Ezek közül fontosabbak a következők: lefolyó csatornacsövek, földalatti benzintartályok, zsirtartályok, oszlopok, utjelzőoszlopok, garázsok, várókabinok, telefonkabinok, kioszkok, kapuk, ajtók, siremiékek, sirkeretek, istálló falak, istálló ajtók, takarmány- és gabonaszilozok, itatóvedrek és itatóvályuk, emlékoszlopok, sirkoszoruk, lépcsők, menyezetek, zászlórúdak és zászlótartók, csillárok, szenesládák stb.

Rádium a sarkvidéken

A rádium az emberiség egyik legnagyobb kincse, megbecsülhetetlen értékű gyógyító eszköze. Értéke óriási, részben mert kevés van belőle, részben pedig azért, mert a rádiumkartell, amely a készletek felett rendelkezik, mindent elkövet, hogy ez a gyógyító kincs minél drágább legyen. A világ rádiumkészlete ezidő szerint 5–600 grammra tehető és boldog lehet az a kórház, amely egy-két gramm rádiummal rendelkezik.

Néhány évvel ezelőtt a rádium árában némi olcsóbbodás történt, az újabb rádiumlelőhelyek felfedezése ugyanis megtörte a Belga-Kongó monopóliumát. Annak idején Kanadának a sarkvidék közelében eső részén találtak rádiumlelőhelyet. Egy kalandor, aki arany után kutatott ezen a vidéken, különösformájú feketesárga anyagra bukkant.

— De hiszen ez szurokérc! — kiáltott fel örömmel, mert tudta, hogy az aragnál is értékesebb kincset talált.

Hét év után ünnepelte meg a sarkvidéki szurokérc boldog felfedezője, La Bine a szurokérc bányájából előállított első uncia (28 gramm) rádiumot.

Azóta havonként a kanadai bányából két gramm rádiumot termelnek és remény van arra, hogy a következő évben a havi termelést megduplázzák. Mivel gazdag rádiumlelőhelyről van szó, kilátás van arra is, hogy ez kihatással lesz a rádium árára, amely még mindig elérhetetlenül magas.

Egyébként Kanadának a sarkvidék közelében eső része, amely körülbelül 2000 kilométer távolságra fekszik a világ legészakibb vasútvonalától, egyike a föld ásványi kincsekben leggazdagabb vidékeinek. Érdekes, hogy ezt a területet egy tudományos bizottság 1930-ban még teljesen értéktelennak minősítette. Ott, ahol röviddel ezután La Bine a szurokércet felfedezte, ma már modern kis bányásztelep áll 500 lakossal. Az itt dolgozó emberek civilizált életet élnek, modern felszerelésű házakban laknak, az időjárás zordsága ellen megfelelően védekeznek, a külvilággal való forgalmat repülőgéppel bonyolítják le.

A bánya munkásai szabad idejüket halászáttal és vadászattal töltik. Ez a vidék annak ellenére, hogy a tél rendkívül hosszú és hat héten át a napot nem lehet látni, állatokban rendkívül gazdag. A jegesmedvék gyakran egészen a házak közelébe látogatnak.

A rövid nyár igen meleg ezen a vidéken és a bányamunkások, saját bevallásuk szerint, jobban szeretik a telet, mert télen a hideg ellen sokkal könnyebben védekezhetnek, mint nyáron a moszkítókat ellen, amelyek ebben az időszakban egész rajokban lepik el ezt a vidéket.

VASIPARI HIREK

Bulgáriában tilos a használt gépek újbóli beállítása. A használt gépek újbóli beállítását a bulgár kereskedelmi miniszter tiltotta és csak azzal a feltétellel ad a kormány engedélyt új iparvállalat alapítására, ha az üzem új gépeket használ.

A német M. A. N. gépgyár készíti el Giurgiu és Rusciuc közötti ferry-boat-ot. A Románia és Bulgária közötti vasúti összeköttetés megjavítása céljából már régóta tervbe vették egy vasúti komp (ferry-boat) építését, amely Giurgiu és Rusciuc között bonyolítaná le a vasúti szerelvények átszállítását. A ferry-boat megépítése ügyében hosszabb ideig folytak tárgyalások Románia és Bulgária között, míg a legutóbb Szófiában tartott tanácskozásokon megegyezés jött létre. A megegyezés értelmében a vasúti komp költségeit a két ország egyenlő arányban vállalja. A vasúti kompot a németországi M. A. N. gépgyár fogja megépíteni 140 millió leért, amelyből Románia 70 milliót és Bulgária ugyancsak 70 millió leit fizet. A vasúti komp építésére ajánlatot tett a dán Helsingis Feros Kibs vállalat is, amelynek ajánlatát nem fogadták el, de megbízást kapott, hogy a M. A. N. részére a műszaki utasításokat készítse el és az ellenőrzést lássa el, amiért a 150 millió lei 2 százalékát, vagyis 2.800.000 leit kap.

A General Motors konszern hatvan százalékkal csökkentette a termelést. Az amerikai General Motors konszern vezetősége az 1938. évi termelési programjában a termelés hatvan százalékos csökkentését határozta el, mivel nagy eladatlan készletei vannak. A programnak megfelelően január 1-én harmincezer munkást és alkalmazottat elbocsájtottak és a dolgozó 205.000 munkás heti munkaidéjét három napban (háromszor hét órában) állapították meg, oly módon, hogy a munkások fele a hét első három, a másik fele a hét másik három napján fog dolgozni.

Nem vették fel az orosz szakszervezeteket a Szakszervezeti Internacionálé kötelékébe

A Nemzetközi Szakszervezeti Internacionálé végrehajtó bizottsága január 12–13-án W. M. Citrine elnöke alatt Párizsban ülést tartott.

A végrehajtó bizottság többek között tárgyalta az orosz szakszervezetek felvételi kérdését a szakszervezeti Internacionálé kötelékébe.

Tudvalevő ugyanis, hogy ebben a kérdésben az orosz szakszervezetek központi tanácsa valamint a szakszervezeti internacionálé kiküldöttjei között tárgyalások folytak Moszkovában. E tárgyalások lefolyása óta az orosz szakszervezetek pár esetben javaslatot tettek a szakszervezeti internacionálénak a háború és fascista ellenes akció megerősítésére, továbbá a proletár egységfront és népfrent politika alátámasztására ott ahol ezek a formációk léteznek. Az orosz szakszervezetek aztán egész csomó szakszervezeti feltételt kötöttek ki és pedig: három elnök megválasztása akik közül egyik az orosz küldöttek köréből kerüljön ki, továbbá egy második vezér titkár kinevezése aki szintén orosz legyen. Végeredményben aztán garanciát követeltek aziránt, hogy a szakszervezeti internacionálé ne fejtsen ki oroszellenes propagandát.

A szakszervezeti internacionálé végrehajtó bizottsága vizsgálat tárgyává tette ezeket a javaslatokat és megállapította hogy formális felvételi kérés az orosz szakszervezetek részéről nem is létezik, csupán a feltételek sorozatát kötötték ki, hogy csak ezek elfogadása esetén nyujtsák aztán be a felvételi kérést.

A végrehajtó bizottság elfogadhatatlannak nyilvánította a felvételeket és javaslatot tesz az Oslóban megtartandó tanácsülésnek ezek elutasítására. Egyben

Az Országos Szakszervezeti Tanács és a Munkakamarák

Miután az új kormány az ország élére került, bekövetkezett a munkakamarák feloszlása is. Szerencsétlenségre így történik ez mindannyiszor, amikor újabb párt kerül uralomra. A munkakamarák igazgatóságainak illetően feloszlása nemcsak hogy káros a munkásosztály érdekei szempontjából, hanem egyenesen felháborító, hogy a munkásintézményeket sem hagyják függetlenül a kormányváltástól békén működni. Annál is inkább felháborító ez, mert a munkakamarák és a társadalombiztosító intézményét oly alapokra építették, hogy jelenlegi helyzetükben még akkor sem tudnák kielégítően szolgálni és védelmezni a munkásság érdekeit, ha igazgatóságukat nem tennék ki feloszlásnak minden kormányváltás alkalmával.

Az Országos Szakszervezeti Tanács minden alkalommal tiltakozott eme eljárás ellen és tiltakozni fog a jövőben is, különösen akkor, ha a feloszlás nélkülözi a törvényes formákat és a tiszta szándékot, hogy ezekben az intézményekben a munkásosztály szabad és becsületos képviselőjét biztosítsa.

Az Országos Szakszervezeti Tanács a hozzátartozó szakszervezeti szövetségekkel egyetemben a múltban és minden alkalommal és a jelenlegi kormány hatalomrajutása idején is a munkakamarák és a társadalombiztosító pénztárak vezetését illetően úgy határozott, hogy tekintet nélkül a kormány politikai beállítottságára követeli az Országos Szakszervezeti Tanácshoz tartozó szakszervezetek törvényes képviselői jogának tiszteletben tartását.

Ezen határozat alapján az O. Sz. T. elnöke és főtitkára: Flueraş Ion és Mirescu Ion elvtársak megjelentek Cuza Gheorghe munkaügyi miniszter előtt, kérve az O. Sz. T.-hoz tartozó szervezetek képviselői jogának elismerését a munkakamarák interimáris bizottságaiban, hogy a szakszervezetek képviselői úgy a tagok, mint az egész munkásosztály általános érdekeit megvédelmezhesék.

Cuza Gheorghe munkaügyi miniszter a szakszervezetek képviselői jogát igen szűk térre szorítva, de mégis elismerte, azzal az indokolással, hogy a képviselői jogát ki kívánja terjeszteni mindazon szakmai szervezetekre, amelyek azzal a joggal élni kívánnak.

A szakszervezetek szerzett törvényes jogáról van szó tehát, különösen azoknál, amelyek múltjuk, taglétszámuk és tagjaik érdekében kifejtett hasznos tevékenységük révén a legtekintélyesebbeknek számítanak, mint a mieink. A szakszervezetek erről a szerzett jogról nem szabad hogy lemondjanak és nem mondhatnak le már csak azért sem mert a munkásság előharcosainak egész generációi súlyos áldozatokat követelő harcok árán vívták ki azokat.

Mégis néhányan elvtársaink közül ellene vannak, hogy a szervezett munkásság eme szerzett jogának érvényesítését minden kormánytól követeljük, még a munkásosztályt üldöző jobboldali reakciós kormánytól is.

Az O. Sz. T. és a hozzátartozó szövetségek vezetőségeinek többsége azonban azon a véleményen van, hogy a legerősebb kormányzással szemben sem mondhatunk le szerzett jogaink követeléséről és védelméről. És az, hogy nem mondunk le szerzett jogaink védelméről semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ily reakciós kormánnyal paktálunk. Ez a felfogás az alapja annak, hogy szerzett jogaink elismerését a jelenlegi kormánytól is követeljük.

Flueraş Ion és Mirescu Ion elvtársak és a munkaügyi miniszter között lefolyt tárgyalás alkalmával elvtársaink a miniszternek vagy pártjának kollaborációs ajánlatot nem tettek, ilyesmi szóba sem kerülhetett még csak nem is említett ilyesmit a miniszter sem. Egyes elvtársaink megtevesztése onnan ered, hogy bizonyos polgári lapok mint mindig, ez alkalommal is elferdített híreket közöltek, állítván, hogy az O. Sz. T. képviselői a munkaügyi miniszter révén munkásmozgalmunk részéről kollaborációs ajánlatot tettek a kor-

mánynak, dacára annak, hogy az O. Sz. T. ezeket a hamis híreket azonnal megcáfolta.

A szociáldemokrata párt fővárosi pártvezetőségének vezetősége f. évi január hó 23 án tartott ülésén minden jogalap hijával mégis sietett kizárási határozatokat hozni és a polgári lapokban elhelyezett közlemények révén, Flueraş, Mirescu és Ehrenfeld elvtársakat a nyilvánosság előtt megróni, mivel azt feltételezték, hogy a munkakamarák interimári bizottságaiban való részvételt ők egyedül határozták el.

Természetesen a polgári lapok kézséggel helyt adnak bármikor mozgalmukra káros közleményeknek, de ugyanakkor a helyreigazító közleményeknek egyáltalában nem vagy legfeljebb néhány sorban adnak helyet, mert ezeket a lapokat nem az igazság, a valódi tényállás, hanem csak a szenzáció érdeklí.

Mi sem természetesebb, minthogy a szociáldemokrata szakszervezeti vagy pártmozgalom bármely tagjának és a szervezetek vezetőségének jogukban és szabadságukban áll a mozgalom problémáiról véleményüket nyilvánítani és a mozgalom erkölcsi és szabályai szellemében szemelött tartva mozgalmunk érdekeit határozatokat hozni. Már pedig a fővárosi pártszervezet vezetősége ez alkalommal teljesen szemelöltévesztette a mozgalom szabályait és erkölcsi érdekeit, különben nem

cselekedett volna úgy, mint ahogy cselekedett. Ezért a szociáldemokrata párt központi végrehajtóbizottsága megtette a szükséges lépéseket a fővárosi pártszervezet eljárásával szemben. A pártszervezet vezetőségének határozatait semmisnek nyilvánította és a szociáldemokrata mozgalom elemi szabályainak tiszteletben tartására utasította.

Az O. Sz. T. végrehajtó bizottsága tudomásul véve a szociáldemokrata párt központi végrehajtóbizottságának ez ügyben hozott határozatait, kijelenti, hogy határozatait csak az O. Sz. T. vezetőségének, a hozzátartozó szövetségeknek és az országos szakszervezeti kongresszusnak tartozik felelőséggel és tevékenységét csak ezen fórumok határozatai irányíthatják. Az O. Sz. T. változatlanul megőrzi kapcsolatait a szociáldemokrata párttal a munkásosztály érdekeinek védelméért folyó küzdelemben és ebben az egyes helyi pártszervezetek vezetőségeinek tulkapásai egyáltalán nem befolyásolhatják.

Ez alkalommal még felhívjuk valamennyi szakszervezeti vezetőség figyelmét arra is, hogy a jelenlegi zavaros viszonyok között szigorúan ügyeljenek arra, nehogy a szakszervezeti mozgalom tevékenységében kétes elemek sem közvetve, sem közvetlenül beavatkozhassanak, mely kétes elemek mindent elkövetnek, hogy mozgalmunk egyes tagjainak hiszékenységét és tájékozatlanságát kihasználják és káros cselekedetre készítve mozgalmunkat katasztrófába taszítsák.

Az Országos Szakszervezeti Tanács végrehajtóbizottsága

Az összes helyi szervezetek figyelmébe!

Tekintettel, hogy az utóbbi évek folyamán az ingyembélyegek felhasználása körül igen viasz állapotok honosodtak meg, azért a Központi Vezetőség szükségesnek tartotta a kérdésnek újból rendezését.

Ugyanis: az ingyembélyeg-rendszer az 1926-ban tartott kongresszus határozata folytán lépett életbe, mely határozat szerint a tag egyleti évben maximum 20 ingyembélyegre tarthatott igényt. Ezen határozatot a Központi Vezetőség 1931. évben odamódosította, hogy husz héten felüli munkanélküli tagok is kaphassanak ingyembélyegét. Ez a határozat idők folyamán azonban odavezetett, hogy egyes tagok három, négy, sőt öt éven keresztül is ingyembélyegekkel ragasztják tele a könyvüket.

Tekintettel ezen helyzet tarthatatlanságára és arra, hogy olyan mérvű munkanélküliség, mint a múltban volt, ezidőszent nincs, ezért a Központi Vezetőség múlt év november hóban tartott ülésén elhatározta, hogy ismétleten életbelépteti a régi határozatot, mely szerint egy tag egy egyleti évben maximum husz ingyembélyegét kaphat.

Megjegyezni kívánjuk, hogy mindazon tagok, akik valamely okból munkát vállalni nem tudnak,

de már hét éves tagjai a Szövetségnek és azon tagok is, akik baleset folytán munkaképtelenné váltak és ez utóbbiak még ha nem is töltötték be a hét éves tagsági időt a Szövetségnél, de a temetkezési segélyre való igényjogosultságukat fenn akarják tartani, a Szövetség megadja a lehetőséget, hogy mindezen tagok tagjai maradhassanak a Szövetség temetkezési alapjának, mely esetben havi 10 lei temetkezési járulékot fizetnek.

Az ilyen tagok tagsági könyveit a csoport vezetősége be kell küldje a központi titkársághoz, a temetkezési alaphoz való átirás céljából.

Egyben közöljük a helyi szervezetek vezetőségével, hogy a betelt keményfedelű tagsági könyveket a központi titkársághoz új könyvekkel való becserelés céljából be kell küldeni. Az új keményfedelű tagsági könyvekért a tagok 10 lei tagkönyvdíjat fizetnek, amely összeget teljes egészében a központnak kell elszámolni.

Azon tagok azonban, akik tagjárulékaikat a régi betelt könyvben akarják fizetni, azok ugynevezett „supliment” beragasztását kérhetik a vezetőségtől, amely esetben tovább lehet használni a régi könyveket.

Központi Vezetőség.

A villamos - kihal

A nagyváros élete el sem képzelhető olcsó és gyors közlekedés nélkül. Világraszóló óriási szenzáció volt, amikor 1852-ben New-Yorkban elindult a világ első villamosa. Az új városi közlekedési eszköz gyorsan kiszorította a lóvonatot és a közönség hamar megszerette, mert gyorsabban jutott el céljához. A villamos forgalom általánossá válásával szaporodott az uccai balesetek száma, ez azonban nem akadályozta meg a villamosok elterjedését.

A technika fejlődésével, az autók olcsóbbodásával és elszaporodásával a nagyvárosok belső forgalmának lebonyolítása is nagy változásokon ment át. A világvárosok uccáin feltűntek az autók, amelyek sinek nélkül, tehát kisebb befektetéssel közlekednek, amellyel sokkal kényelmesebbek és gyorsabbak, mint a villamosok. A városi ember lassanként arra ébred, hogy a villamos már nem felel meg igényeinek, lassu és nehézkes.

Valójában a helyzet az, hogy a villamosvasut nem felel meg már a városi közlekedés lebonyolításának és mindaz, ami ekörül történik, csupa-

boldozás, foltozás. A technika fejlődésével az emberek igénye megnövekedett, kényelmesebben és gyorsabban akarnak a városi forgalomban is utazni. Emellett az autók elszaporodásával az ucca képe is megváltozott, a forgalmi utak szempontjából is haladottabbak már az igények és bizony a rohanó autók mellett egy túlhaladott korból ittmaradt őslénynek hat, a döcögő villamos.

A modern világvárosi forgalomban ma már a villamos nem állja meg a helyét, autók közlekednek helyette, vagy magas-pályán futó gyorsvasutak, vagy gyorsan haladó földalatti villamosok. Párizsban, ahol néhány évvel ezelőtt még több földfeletti villamos közlekedett, ma már teljesen eltűnt a földfeletti villamos és előreláthatóan ugyanez a sors vár a villamosra a többi nagyvárosban is. Londonban és New-Yorkban a város egyes pontjain, különösen a külvárosokban közlekedik még a villamos, de ott is lassanként a „trolleybusz” és az autóbusz foglalja el a helyét.

A modern város lakója néhány év múlva úgy gondol majd vissza a villamosra, amely földbe-rögzített sineken és felsővezetékek segítségével döcögött az utasokkal, mint ahogy mi ma a lóvonatra gondolunk. A fejlődés nem szentimentális és a fejlődésnek nem lehet útjába állni.